

የአቶ ኢሳያስ “ሁሉም ነገር የለም” ቃለ-ምልልስ

መስፍን ታሪኩ

tmesfin20@gmail.com

ከጊዜ ወደ ጊዜ መልካቸውና ጊም አቆራረጣቸው ብሎም አገዛዛቸው ከናዚው አዶልፍ ሂትለር ጋር እየተመሳሰሉ የመጡት ጎረቤታቸውን የአስመራው ፕሬዚዳንት አቶ ኢሳያስ አፈወርቂ፤ ከአራት ጋዜጠኞች ፊት ለፊት እንደ ተጠያቂ ሳይሆን እንደ ዳኛ ቁጭ ብለዋል-ብይን የሚሰጡ ይመስል። እንዲያውም ጋዜጠኞቹን ‘ምንም ነገር በሌለበት ሁኔታ ምን ልትሰሩ መጣችሁ?፤ አሁን ህዝቡ ላይ ስለምጮህበት ተዘጋጁ!’ የሚሉ ይመስላሉ።...እንደ እውነቱ ከሆነ ሁለት ሰዓት ገደማ በፈጀው የመጀመሪያው ክፍል ቃለ-ምልልሳቸው ላይ ሰውዬው ፈገግ ሲሉ አላየኋቸውም። ፈገግታቸውን የትኛው የአስመራ ሰላቢ እንደ ወሰደባቸው አይታወቅም። ፊታቸውን ክስክስ አድርገው ጋዜጠኞቻቸውን ይቃኛሉ።...እናንተዬ ለካስ ፈገግታም እንደ ጉም እንዲህ በንኖ ደብዛው ይጠፋልና?!...መቼም “የአበራሽን ጠባሳ ያየ በእሳት አይጫወትም” እንደሚባለው፤ የአቶ ኢሳያስን ተስፋ ቆራጭ ፊት ቴሌቪዥን ውስጥ ያየ የሻዕቢያ ሹምም ከእንግዲህ ፈገግታን እንደ ቀልድ ቆጥሯት የሚጫወትባት አይመስለኝም-እርሷም ብትሆን ኤርትራ ውስጥ ዋጋዋ ውድ ነውና ።

ያም ሆነ ይህ ግን የ‘ወዲ አፎም’ን ቃለ-ምልልስ አዳምጬ ሳበቃ፤ እጅግ በመገረም “ታዲያ ኤርትራ ውስጥ ያለው ነገር ምንድነው?፤ ሁሉም ነገር ከሌለስ ሀገሪቱ ውስጥ ያሉት ሰውዬው ብቻ ናቸው እንዴ?” ስል ራሴን ጠየቅኩ። እውነትም ከረጅም ጊዜ ቆይታ በኋላ በሀገራቸው የመገናኛ ብዙሃን አማካኝነት ብቅ ብለው በሰጡት ቃለ-መጠይቅ ላይ ሁሉንም ነገር በ“የለም” ጀምረው በ“የለም” የጨረሱት የአስመራው የሽብር ቡድን መሪ፤ ከጋዜጠኞቹ ጋር ያደረጉት አሰልፎ ቆይታ እኔን በአያሌው አስደምጥኛል። ‘ምን ማለት ነው ሁሉም ነገር የለም ማለት?፤ በ‘የለም’ ምላሽ የታጀበው የሰውዬው ቃለ-ምልልስ ሲጠቃለል ምን ማለትስ ይሆን?...ወዘተ.’ የሚሉ ጥያቄዎችም እየተደጋገሙ በውስጤ ተመላለሱ።...

...ግና ነገሩ “ሳይደግስ አይጣላም” እንዲሉት ዓይነት ሆኖ ነው መሰል፤ አይጋ ፎረም የተሰኘው ድረ-ገፅ ኤዲተሮች በጉዳዩ ዙሪያ ዕውቀት ጠገብ የሆነውን ውስጥ አዋቂ ወዳጃቸውን በመጠየቅ የቃለ-ምልልሱን ጥቅል ጭብጥ በካርቱን በታጀበ ግሩም ምልክታ አማካኝነት በመግለፅ በውስጤ ለሚመላለሱት ጥያቄዎች ምላሽ ሰጥተዋል።...አዎ! ከኤዲተሮቹ ወዳጅ የተገኘው የትግርኛ ምላሽ እንዲህ የሚነበብ ነው።...

...“ዶላር የለን፤ አፍኩም ዕጸው፤

ባኒ የለን፣ ጋባ ኣራርዮ፣

ከኒና የለን፣ ናብ ደብተራ ኪዳ፣

ሳሙና የለን፣ ሸብጢ ተጠቐሙ፣

ሙብርሐቲ የለን፣ ብእዋኑ ደቅሱ፣

መጉዓዝያ የለን፣ መጸዓኛ ዓድጉ፣

የለን...የለን...ፊጹሙ የለን እንተበልና፣

የለን የለን አይትዘምሩ፣

ካርሼሊ ከይትሓድሩ።”... ታዲያ ይህ የአቶ ኢሳያስን “የሁሉም ነገር የለም” ቃለ-ምልልስን በትክክለኛ ማጠቃለያነት የሚወክለው አጭርና ጣፋጭ ምልክታ በቁም ትርጉሙ ወደ አማርኛ ሲመለስ፦

“ደላር የለም፣ አፋችሁን ዝጉ፣

ዳቦ የለም፣ የጋባ ፍሬን ብሉ፣

መድሃኒት የለም፣ ወደ ደብተራ ጋ ሂዱ፣

ሳሙና የለም፣ እንደድ ተጠቀሙ፣

ሙብራት የለም፣ በጊዜ ተኙ፣

መጓጓዣ የለም፣ መጫኛ ግዙ፣

የለም...የለም...ሁሉም የለም ስንላችሁ፣

አትዘምሩ የለም የለም እያላችሁ፣

ከርቸሌ እንዳይሆን ማደሪያችሁ።” የማለት ያህል ነው። ታዲያ እኔም ከቃለ-ምልልሱ በመነሳት ጥቂት መሰል ዕውነታዎችን ልጨምር ወደድኩ።....

“ማይ የለን፣ ናብ ቐይሕ ባሕሪ ኪዳ፣

ነዳዲ የለን፣ ካሮሳ ተጠቐሙ፣

ጣፍ የለን፣ ናብ ኢትዮጵያ ኪዳ፤

ስጋ የለን፣ ዓደስ ብልኡ፤

ዕብየት የለን፣ ንሲንጋፖር ራዕዩ።”...የአማርኛ ቀጥተኛ ትርጉማቸውም፡-

“ውሃ የለም፣ ወደ ቀይ ባህር ሂዱ፤

ነዳጅ የለም፣ የአህያ ጋሪ ተጠቀሙ፤

ጤፍ የለም፣ ወደ ኢትዮጵያ ሂዱ፤

ስጋ የለም፣ የምስር ሽሮ ብሉ፤

ዕድገት የለም፣ ሲንጋፖርን እዩ።” የማለት ያህል ነው።

እርግጥም የአስመራው ቁንጮ በቃለ-ምልልሳቸው ላይ በዚያች ትንሽዬ ሀገር ውስጥ፣ የምግብ ሰብል፣ የንፁህ ውሃ አቅርቦት፣ የየብስና የአየር መጓጓዣዎች እንዲሁም ወደቦችና የአየር ማረፊያዎች አለመኖራቸውን ለህዝቡ የማስጠንቀቅ ያህል ፊታቸውን ኮሶ አስመስለው ራሳቸው በአንደበታቸው መናገራቸው፣ ቀደም ሲል የቀረበውን ጣፋጭ ምልክታ ትክክለኛነት የሚያረጋግጥ ነው። ይሁንና እዚህ ላይ ሃቁን ይበልጥ ለመረዳት በእነ የሻዕቢያው ቱልቱላ ነፊ ጋዜጠኛ ሱሌይማን ዑስማን አማካኝነት ለአቶ ኢሳያስ የቀረቡት ጥያቄዎችንና ምላሾቻቸውን በጥቂቱ ዳስሰን መመልከት የሚያስፈልግ ይመስለኛል። በአሁኑ ወቅት (ለዚያውም ጋዜጠኞቹ ራሳቸው ኤርትራ የማታከብረውንና ‘የሃበሻ አዲስ ዓመት በዓልን እንዲሁም ከክረምት ወደ በጋ መሸጋገርን አስመልክቶ’ የሚል የውሸት ታፔላ በለጠፉለት ቃለ-መጠይቅ) እነዚህን ጥያቄዎች መመለስ ለአቶ ኢሳያስ ያስፈለገበትን አስገዳጅ ሁኔታን መቃኘትም እንዲሁ።...

በምግብ ሰብል ራስን የመቻል ጉዳይን እንደ አንድ የኤክስቴንሽን ባለሙያ ከመዘርዘር አልፈው በምስራቅ አፍሪካ በየጊዜው የሚከሰተው የድርቅ አደጋ እንደ እርሳቸው ዓይነት ባሉ ሀገራት ውስጥ በዝናብ እጥረት ብቻ የሚፈጠር የሚመስላቸው ሰውዬው፣ የህዝቡን ችግር በማድበስበስ “አስመራ ውስጥ ብቻ አልዘነበም እንጂ በሌሎቹ የሀገሪቱ ክፍሎች ጥሩ ነበር። ለማንኛውም ክረምቱ ሲወጣ የምናውቀው ጉዳይ ይሆናል” ብለዋል። ግና ኤርትራ ውስጥ በተለያዩ ጊዜያት የሚከሰተው ድርቅ ከዝናብ ባሻገር አቶ ኢሳያስ የሚከተሉት የኢኮኖሚ ፖሊሲ ፍልስፍናም ዋነኛው ምክንያት ነው። እንዲያውም የችግሩ ማጠንጠኛ ይኸው የወዲ አፎም ፖሊሲ ነው ቢባል ከዕውነታው ብዙም መራቅ አይሆንም። ታዲያ ይህ ፖሊሲ ሌላው ቀርቶ ህዝቡ ለኑሮ የሚያስፈልጉትን መሰረታዊ ጉዳዮች ማለትም ምግብ፣ ውሃ፣ ዘይት፣ ስኳር፣ መጓጓዣ፣ የመፃፍና

የመናገር ነፃነት...ወዘተ. ማሟላት ያልቻለ በመሆኑ በአሁኑ ወቅት እነዚህን ጉዳዮች የአቶ ኢሳይያስ ጋዜጠኞች እንዲያነሱቸው ተደርጎ፤ ህዝቡ አፉን እንዲዘጋ ለማድረግ ሰውዬው ባልተለመደ ሁኔታ እርሳቸውና ጋዜጠኞቻቸው 'የሐበሻ አዲስ ዓመት' በሚሉት ወቅት ቃለ-ምልልስ ለማድረግ ተገደዋል።

የአቶ ኢሳይያስ የራስን የተፈጥሮ ፀጋ አሟጦ ተጠቅሞ ከማደግ ይልቅ በሌሎች አንጠራ ሀብት ላይ ተንጠላጥሎ በጠረኝነት አባዜ የመበልፀግ አስገራሚ የኢኮኖሚ ፍልስፍና የሀገሪቱን ምጣኔ ሀብት ላለፉት 22 ዓመታት ከድጡ ወደ ማጡ ከትቶታል። እርግጥ የኤርትራ ህዝብ ከዛሬ ሁለት አስርት ዓመታት በፊት በአስመራው ቡድን ሀገሩ ሲንፖርንና ታይዋንን እንደምትሆን የተስፋ ዳቦ ተሰጥቶት የነበረ እንደመሆኑ መጠን፤ ዛሬ ላይ ሌላው ቀርቶ ቀደም ሲል የጠቀስኳቸውን መሰረታዊ ፍላጎቱን መጠየቁ አግባብነት አለው። ምክንያቱም የሀገሩ ምጣኔ ሀብት በእነዚህ ዓመታት ውስጥ አድሮ ቃሪያ እንዲሉት ዓይነት ሰርክ ከማሸቆልቆል በስተቀር አንድም ስንዝር ፈቅ ሲል ባለማየቱ ነው።

በዚህም ምክንያት በአሁኑ ወቅት በህዝቡና በሻዕቢያው ቡድን መካከል ቅራኔ ተፈጥሯል። ለቅራኔው መነሻም የተለያዩ ምክንያቶች ይጠቀሳሉ። የአሥመራው ቡድን ከሁሉም ጎረቤት ሀገሮች ጋር የነበረው ኢኮኖሚያዊ ግንኙነት መቋረጡ፤ ኢኮኖሚው የሠራተኛ ጉልበት ማጣቱ እና በዋነኛነት ከውጭ በሚላክ ድጎማ ላይ መመስረቱ ከሚጠቀሱት በርካታ ምክንያቶች ውስጥ ጥቂቶቹ ናቸው።

ፍላጎቱን በአካባቢው ሀገራት ላይ በኃይል ለመጫን የሚፈልገውና ወታደራዊ ጀብደኝነትን እንደ “መጨረሻ ካርድ” የሚመለከተው የሻዕቢያው ቡድን፤ ከሁሉም ጎረቤቶቹ ጋር በፈጠረው ግጭት ሳቢያ ከጋራ ጥቅም አንጻር ማግኘት ይገባው የነበረው ኢኮኖሚያዊ ትሩፋት ተቋርጧል። በተለይም ከኢትዮጵያ ጋር የነበረው ግንኙነት መቋረጡ ለኢኮኖሚው ማሸቆልቆል ተጠቃሽ ነው።

ሻዕቢያ “እመራዋለሁ” ለሚለው ኢኮኖሚ መድቀቅ በምክንያትነት የሚቆጥረው ሌላው ጉዳይ የሠራተኛ ጉልበት እጥረት ነው። ይኸውም በሀገሪቱ አምራች ዜጋ የሚባለው ወጣቱ ኃይል እየታፈሰ ሠራዊቱ ውስጥ ገብቶ መፈናፈኛ ማጣቱና ከክፍያ ነፃ ለሆነ የጉልበት ብዝበዛ መጋለጡ ኢኮኖሚው የሰራተኛ ጉልበት እጥረት እንዲገጥመው አድርጓል። እናም አርሶ አደሮች ባጋጠማቸው የሠራተኛ እጥረት ምክንያት ምርታቸውን በአግባቡ ሊሰበሰቡ አልቻሉም።

ሌላው ለሻዕቢያ ኢኮኖሚ መድቀቅ ተጠቃሽ ምክንያት የሀገሪቱ ኢኮኖሚ ሲሰው ያህል በሀገር ውስጥ ከሚገኝ ገቢ ይልቅ ውጭ ያሉ ዜጎች ከሚያዋጡት ገንዘብ የሚደገም መሆኑ ነው። ሆኖም በውጭ ጥሮ ግሮ የተለያዩ ሥራዎችን እያከናወነ የገንዘብ ድጎማ ያደርግ የነበረው

ኤርትራዊ ባለፉት ዓመታት የኤርትራን መንግሥት የኪራይ ሰብሳቢነት አባዜ በመረዳቱ ይልክ የነበረውን ገንዘብ ቀንሷል። በቅርቡ ደግሞ በመንግሥታቱ ድርጅት አማካኝነት በተጣለበት የማዕቀብ ቅጣት ሳቢያ አንዳንድ ሀገራት የኤርትራ ቆንስላዎች ሀገራቸው ውስጥ ከሚገኙ ኤርትራዊያን የሁለት በመቶ የግዳጅ ቀረጥ እንዳይሰበስቡ በማገዳቸው የአቶ ኢሳያስ የኪራይ መሰብሰቢያ አቁማዎች እየደረቁ ናቸው። እናም ከዝናብ በባሰ ሁኔታ የኤርትራ ህዝብ ዛሬም ድረስ በምግብ ሰብል ራሱን ያልቻለበት ምክንያት ወዲ አፍም የሚከተሉት የተሳሳተ የጦረኝነት ፖሊሲ ዋነኛው መሆኑን መገንዘብ የሚገባ ይመስለኛል።

እስቲ የኢኮኖሚውን ጉዳይ እዚህ ላይ ገታ ላድርገውና ወደ ሌላኛው የቃለ-መጠይቁ ደርዘ ልውሰዳችሁ። ራሳቸው በመረጧቸው ጋዜጠኞች በተሰናዳው፣ ድግግሞሽ በበዛበት፣ መያዣና መጨበጫ በሌለው እንዲሁም በማደናገሪያ መልሶች በተሞላው የአቶ ኢሳያስ ማስፈራሪያ ቃለ-ምልልስ ላይ ፣ “በአስመራና በአካባቢዋ እንዲሁም በሀገሪቱ ገጠኞችና ከተማዎች የንፁህ መጠጥ ውሃ አቅርቦት ችግር አለ። ይህንን ለመፍታት ምን እንደታሰበ ብታብራራልን?” ተብሎ ለቀረበላቸው ጥያቄ “መልስ ያልሆነ” አስቂኝ መልስ ለመስጠት ሞክረዋል። ቀልጠፍ ብለውም እንዲህ አሉ።...“አንድ ነገር በግልፅ መነጋገር አለብን። እርሱም ሰው ነው እንጂ ወደ ውሃ የሚሄደው፣ ውሃ ወደ ሰው አይመጣም።”...እናንተዬ እንዴት ነው ነገሩ?!...የአቶ ኢሳያስ ንፁህ የመጠጥ ውሃን የማዳረስ ፖሊሲ ሁሉንም የሀገሪቱን ህዝብ ውሃ ወዳለበት ቦታ መውሰድ ነው እንዴት? እንግዲህስ ከሆነ ህዝቡ የሚሄደው የት ነው? ቀይ ባህር ወይስ የት?... እግረ መንገዳቸውንም ለመረጋጋት ይረዳ ዘንድ ለምሳሌ የአስመራና የመንደፈራ ከተማ ህዝቦች በየትኛው የቀይ ባህር አቅጣጫ እንደተመደቡ ቢነገሩን ጥሩ ነው— ማን በምስራቅና ማን በምዕራብ እንዲሁም የትኛው ህዝብ በባህሩ ሰሜንና ደቡብ ክፍል ተመድቦ እንደሆነ?...እኔ የምለው ቀይ ባህር ላይ የሚገኘው የምፅዋ ህዝብስ ጉርጉሱም ላይ ነው የሚሰፍረው ወይስ ቦታ ቀይሮ ሌላ ቦታ ይሄዳል?...ቂ.ቂ.ቂ...መቼም የአቶ ኢሳያስ ‘በሰው ቁስል እንጨት ስደድበት’ ትንተና ሌላም የሚያናግር ነው።...

...እኔን ግርም ያለኝ ሌላው ጉዳይ አቶ ኢሳያስ ከ22 ዓመት በፊት እርሷን እንሆናለን ያሏትን ሲጋፖርን ዛሬም በሽማግሌ ጭንቅላታቸው ለመርሳት አለመሞከራቸው ነው። ምንም እንኳን ለአስመራው ቡድን መሪ ስለ ሲጋፖር ዛሬ ላይ ማውራት ሃፍረትን የሚያጭር ቢሆንም፣ ‘ኢሱ’ ግን ምንም አልገደዳቸውም። ህሊና ካለው ሰው አተያይ ወጣ ብለው የሲጋፖርን አንድ ትልቅ ከተማ በመጥቀስ ‘እርሷ እንኳን ውሃ የላትም’ በማለት ለማደናገሪያነት ያቺን የዕድገት ተምሳሌት ሀገር ሊጠቀሙባት ሞክረዋል። ነገርዬው በገደምዳሚው ሲታይ ‘እንኳንስ እኛ ቀርቶ ሲጋፖርን የሚያክል የዕድገት ተጠቃሽ ሀገር ከተማም ውሃ የላትም’ በማለት ህዝቡን አርፈህ ተቀመጥ በማለት ጥያቄውን ለማዳፈን የተዘየደ ማስፈራሪያ መሆኑ ከማንም የተሰወረ ጉዳይ

አይደለም። ዳሩ ግን መሰረታዊ የህዝብ ጥያቄን እያስፈራራ በማድናገር እስከ መቼ ድረስ መዝለቅ እንደሚቻል የሚያውቁት አቶ ኢሳይያስ ብቻ ናቸው።...እኔ ግን ውሃ የጠማው ህዝብ ጥማቱ ጊዜ የሚሰጠው አይመስለኝም- በየውሃ ማደያው ቦታ ጀሪካኑን እንደ ባቡር ቀጣጥሎ በመደርደር እየጠበቀ እምባውን ሊጠጣ አይችልምና። እናም ውሃ የጠማው ህዝብ ሁኔታው ሲብስ የሻዕቢያን ሹማምንቶች መቅኒ እያወጣ ከመጠጣት ወደ ኋላ የሚል አይመስለኝም።

አቶ ኢሳይያስ የሀገራቸው ህዝባዊ ጥያቄዎች ዕለት ወደ ዕለት እየባሱ ሲሄዱ ያገኙት አዲስ ዘዴ ችግሩን መልሶ በህዝቡ ላይ ማላክክ ይመስላል። ሰውዬው በአንድ በኩል ውሃ የለም እያሉ በሌላ በኩል ደግሞ ህዝቡ ውሃን አብቃቅቶ መጠቀም እንዳለበት ግንባራቸውን እንደቋጠሩ ተናግረዋል። እንዲያውም ጋዜጠኞቹ በዜና ጭምር ማስተማር እንዳለባቸውም ማሳሰቢያ ቢጤ አክለዋል።...መቼም የአራምባና ቆቦ ዲስኩር 'አጃኢብ' እንጂ ሌላ ምን ይባላል?...እናንተዬ እኔ የምለው የሌለ ነገር እንዴት ነው ሊቆጠብ የሚችለው?...ምናልባት ናቸፋ ተራሮች ውስጥ ያኔ በእብሪት በተዘጋጀው የሻዕቢያ የኢኮኖሚ መመሪያ ላይ 'ከዜሮ ላይ መቆጠብ ትርፋማ ያደርጋል' የሚል ነገር ተፅፎ ይሆን እንዴት-እኔ አላውቅም። ወዲ አፎም ግን ጠንቅቀው ያውቃሉ። ለዚህም ነው- ከሌለ ውሃ ላይ ህዝቡ ቢቆጠብ ውሃ በውሃ እንደሚሆን በመገናኛ ብዙሃናቸው ለማስተማር የዳዳቸው።...ማን ነበር 'የጨነቀው እርጉዝ ያገባል' ያለው?...መቼም አቶ ኢሳይያስ ሊሆኑ እንደማይችሉ ተስፋ አደርጋለሁ።...

እስቲ አሁን ደግሞ ሰውዬው ስለ መንገዥ ስለደሰከሩት ጉዳይ ጥቂት ልበል። አቶ ኢሳይያስ ሀገራቸው ውስጥ ያሉት የየብስ መንገዶች የሌሉ ያህል የሚቆጠሩ መሆናቸውን ይናገራሉ-ምንም እንኳን '22 ዓመት ሙሉ ምን ሲሰሩ ነበር?' የሚል ጥያቄ እንደሚያስነሳባቸው ባያውቀም። እርግጥም ይህ ጥያቄ ሰውዬውና ጦረኛ ቡድናቸው ህዝቡን ከሁለት አስርት ዓመታት በላይ ረስተውት በሌሎች ጉዳዮች ላይ ተጠምደው መቆየታቸውን የሚያመላክት ነው-የተሰማሩበት ጉዳይ የሀገሪቱን አንጡራ ሀብት በማፍሰስ ለኪሳራና ለተሸናፊነት ዳረጋቸው እንጂ። የእነ አቶ ኢሳይያስ የኪሳራ ሽንፈትም እንዲህ የሚነበብ ነው።...

እንደሚታወቀው ሻዕቢያ በግንባር ላይ በጀግናው መከላከያ ሠራዊታችን ኃያል ክንድ አከርካሪው ተመትቶ ቅስመ ተሰባብሯል፤ በተለያዩ ጊዜያት በሀገራችን ላይ የሸረበው የትርምስ ሴራም በመንግሥታችን በሳል አመራር እንዲሁም በህዝባችንና በፀጥታ ሃይሎች ንቁ ክትትል ከሸፏል። በዲኖሎማሲው ረገድም፤ የየመኗን "ሃኒሽ ደሴት"ን ወርሮ ወደ ዓለም አቀፋ ፍርድ ቤት ሄዶ "ወራሪ" ተብሎ ተሸንፎ ተመልሷል። "ራስ ዱሜራ" የተሰኘውን የጅቡቲን ሉዓላማዊ ግዛት በጠብ አጫሪነት ወርሮ ይዞ በቅሌት በኳታር አደራዳሪነት እንዲወጣ ተደርጓል። ከዚህ በተጨማሪም፤ የአቶ ኢሳይያስ የትርምስ ቡድን በሰሜንና በደቡብ ሱዳን መካከል ያለው ግንኙነት

እንዲሻክር አፍራሽ ሚና ከመጫወቱም ባሻገር፤ በምሥራቅ ሱዳን ውስጥ “የቤጃ እንቅስቃሴ” የሚል አንጃ አደራጅቶ ከሱዳን መንግስት ጋር እንዲጋጭ ካደረገ በኋላ መልሶ በአስታራቂነት እየቀረበ ለሱዳን መንግሥት ባለውለታ ለመሆን ጥሯል-ውጤት ባያገኝበትም። በዳርፋር ቀውስ ውስጥ የተለመደውን “እሳት የማቀጣጠል” ስትራቴጂን ተከትሎ ተራውጦ ጠብ የሚል ነገር አለማግኘቱም ጭምር።

ይህ ብቻ አይደለም። ከሶማሊያው አሸባሪ አል-ሸባብ ጋር ዛሬም ድረስ በማበር በየወሩ 80 ሺህ ዶላር ቢሰጥም፤ ተረጂው የሽብር ቡድን ግን በአሁኑ ወቅት በአፍሪካ ህብረትና በሶማሊያ ፌዴራላዊ መንግስት ሰራዊቶች በደረሰበት ጥቃት ከተደራጀ ሃይልነት ወደ ጎራላ ተዋጊነት አሸቆልቁሎ በአንድ ቦታ ላይ ብቻ እንዲከትም ተደርጓል። በጎሳ ምክንያት በመሰነጣጠቁም እየተፈረካከሰ ነው። እናም በጥቅሉ የአስመራው የትርምስ ቡድን በየፈርጁ የሸንፈት ጽዋን ሳያቅማማ ተጎንጭቷል። ታዲያ ከዚህ ሽንፈቱ በስተጀርባ ከሀገሪቱ ህዝብ ካዝና የተወሰዱ በርካታ ዶላሮች መረጨታቸውን ልብ ይሏል። በዚህ ምክንያትም የአስመራው ቡድን እንዲንስ ጥርጊያ መንገዶችን ሊሰራ ቀርቶ የህዝቡን የዕለት ጉርስ መሸፈን አለመቻል ደረጃ ደርሷል።

ይሁን እንጂ አቶ ኢሳያስ እስካሁን በሚከተሉት የጦርነት ኢኮኖሚ ፍልስፍና ምክንያት ለተከሰተው ሀገራዊ ምስቅልቅል ህዝቡን ይቅርታ ከመጠየቅ ይልቅ፤ መንገዶች በሁለት ይከፈላሉ በማለት ድሮ የአንደኛ ክፍል የህብረተሰብ አስተማሪ መሆንን ነው የመረጡት። ይህም ሰውዬው ለገዛ ህዝባቸው ያላቸውን ንቀት በግልፅ የሚያመላክት ነው። ለነገሩ አቶ ኢሳያስ የሁከትንና የሽብር ተግባርን ይተዋሉ ብሎ መጠበቅ ከውሻ ዝባድን የመሻት ያህል ይመስለኛል-ምክንያቱም ሰውዬው ከሳህል ተራራዎች ጀምሮ የተጣባቸው የጦረኝነት ተውሳክ እንዲህ በቀላሉ ፈውስ የሚገኝለት ባለመሆኑ ነው። ለዚህ አባባሌ ሩቅ በመሄድ ላደክማችሁ አልፈልግም። ምክንያቱም በቅርቡ በመንግስታቱ ድርጅት የኤርትራና የሶማሊያ ጉዳይ አጣሪ ቡድን ለመንግስታቱ ድርጅት የፀጥታው ምክር ቤት ባቀረበው ባለ 500 ገፅ ሪፖርት፤ የአቶ ኢሳያስ አስተዳደር ከሁለቱ ማዕቀቦች በኋላም ቢሆን አል-ሸባብንና ሌሎች የጦር አበጋዦችን ከመርዳት አለመቆጠቡን ይፋ ማድረጉን በአስረጅነት መጥቀስ ብቻ በቂ ስለሚሆን ነው። መቼም እዚህ ላይ “ያደቆነ ሰይጣን ሳያቀስ አይተውም” የሚለውን የተለመደ ይትብሃል አቶ ኢሳያስን ባላስታውሳቸው የሚታዘቡኝ ስለሚመስለኝ፤ ይህንኑ ብያቸው ወደ ሌላው የ“የለም” ቃለ-ምልልሳቸው ልውሰዳችሁ።

የአስመራው “ቁንጮ” (የመጨረሻውን ‘ጮ’ ፊደል ወደ ‘ጫ’ መለወጥ አይቻልም) ወደቦችንና የአውሮፕላን ማረፊያዎችን በተመለከተም፤ በሀገረ-ኤርትራ ውስጥ ውስጥ ያሉት ወደቦች አሉን ብለን የምንናገርላቸው አይደለም ባይ ናቸው። ነገርዬው የወደብን መስፈርት አያሟሉም ለማለት ይመስለኛል ወይም ነው። ይሁንና በአሁኑ ወቅት ያሉት የምፅዋና የአሰብ ወደቦች ማደግ

እንደሚገባቸው አበክረው ተናገረዋል። አክለውም ስለ አሰብ ብዙ ይወራል፤ ይህን ግን እኔ ፖለቲካ ነው የምለው ብለዋል። ሰውዬው ከመቼ ጀምሮ ከጠረኝነት ወደ የልማት አርበኛነት እንደተቀየሩ ባላውቅም፤ ሰውዬው ያለ ሃፍረት አሰብ ወደብን ስናሳድግ ኢትዮጵያም ሆነች ጂቡቲ ከፈለጉ ሊጠቀሙበት እንደሚችሉ ገልፀዋል። በእኔ እምነት ምንም እንኳን አሁን እነዚህ ወደቦች እዚህ ግቡ የሚባሉ ባይሆኑም፤ አቶ ኢሳያስ እንዳሉት ወደቦቹ ቢያድጉ የሚጠላ ሰው ያለ አይመስለኝም። ምክንያቱም በአንድ ወቅት ኤርትራ ውስጥ ዴሞክራሲያዊና ልማታዊ መንግስት ሲፈጠር ወደቡ ለቀጣናው ሀገሮች ሊጠቅሙ ስለሚችሉ ነው። ግና እዚህ ላይ አሰብን በተመለከተ የሚባለው ነገር ተጨባጭ መሆኑን መገንዘብ ይገባል። አዎ! እኔ እስከሚገባኝ ድረስ የአሰብ ወደብ ዋነኛ ተጠቃሚ ኢትዮጵያ ነበረች። ይህ እርስ በርስ የመጠቃቀም ጉዳይ ደግሞ በአቶ ኢሳያስ ወረራ ምክንያት ተቋርጧል። እናም ዛሬ ላይ ወደቡ የግመል መፈንጫና ውሃ መጠጫ እንጂ ሰባራ ሳንቲም ለኤርትራ አያስገኝም። ታዲያ ይህን ዓለም የሚያውቀውን ሃቅ ወደ ጎን ገሽሽ አድርገው ራሳቸው አቶ ኢሳያስ የውሸት ፖለቲካ ለመጫወት ካልፈለጉ ሳያምታቱ ዕውነታውን በተናገሩ ነበር። በተጨማሪም ሀገራዊ ኤርትራ ውስጥ ያለውን ዕውነታ እንጂ፤ 22 ዓመት በትዕግስት ከጠበቀ በኋላ ጥያቄ እያነሳባቸው ያለውን ህዝብ ዓይኖቻቸውን በጨው ታጥበው ከማስጠንቀቂያ ጋር “ላም አለኝ በሰማይ...” ዓይነት የተስፋ ዳቦ ሊያስጎምጡት ባልቋመጡ ነበር።

ዳሩ ግን እርሳቸው እንዲህ ዓይነት ሰው አይደሉም። ሚጢጢዬ የፖለቲካ ትርፍ እስካስገኘላቸው ድረስ ከሰማይ ወተትና ማር እናዘንባለን ከማለት የሚመለሱ አይደሉም። እናም ይህ ዲስኩራቸው በአዲሱ የሐበሻ ዓመት ህዝቡን እያስፈራሩ የማስጎምጀት አዲስ ስልታቸው መሆኑ ነው። ታዲያ በእኔ እምነት አቶ ኢሳያስ ወደቦቹን የሚያሳድጉ አይመስለኝም። ለምን ቢባል ከእስካሁኑ ልምዳቸውና ከተፈጥሮአዊ ባህሪያቸው እንዳየነው እርሳቸው የሚያሳድጉት ሽብርንና አሸባሪዎችን በመሆኑ ነው። ለዚህም ነው በርካታ ሰላም ወዳድ ወገኖች “የሽብር አባት” እያሉ የሚጠሯቸው። ያም ሆነ ይህ ግን እኔን ድማሜ ውስጥ የከተተኝ ሰውዬው ወደፊት ወደቦቹ ሲያድጉ ከፈለጉ ኢትዮጵያና ጂቡቲ ሊጠቀሙ እንደሚችሉ በአስቁኝ ሁኔታ መናገራቸው ነው። እንግዲህ ይታያችሁ!...ልማታዊው አቶ ኢሳያስ ለቀጣናው ሀገራት ሲያስቡ—“ወግ ነው ሲዳሩ ማልቀስ” አሉ ጎረቤታችን እማማ መቅደስ። እኔ እስከሚገባኝ ድረስ አቶ ኢሳያስ ሌት ተቀን ያለ መታከት እየሰሩ ያሉት ቀጣናውን በጥይትና በአዳፍኔ አረሮች ለማስጀንጀን እንጂ በልማት ለማስተሳሰር አይደለም። ይህ ደግሞ እኔ ሳልሆን መላው ዓለም የመሰከረባቸው የማንነታቸው መገለጫ ነው።

ታዲያ ቃለ-ምልልስ የሰጡት የትኛው ኢሳያስ ናቸው እንበል?...እውነተኛው የአሸባሪዎች አጋፋሪው አቶ ኢሳያስ ወይስ ‘የቀበሮ ባህታዊ’ ሆነው ልማታዊ ነኝ የሚሉት ኮሚድያኑ ሰውዬ?...እርግጥ ኤርትራ ውስጥ ሰውዬው ራሳቸውን ካላባዙ በስተቀር በአንድ አምሳል የሚንቀሳቀሱ ሁለት ኢሳያሶች ያሉ አይመስለኝም። በዚያች ትንሽ ሀገር ውስጥ ያሉት ሰውዬ፤ ዕድሜ

ቢጫጫናቸውም ከዕድሜ ምንም ያልተማሩት፤ ሰላምን እንደ ተላጠ የኤሌክትሪክ ሽቦ ከሩቁ የሚሸሹት፤ የሀገራቸውን ልማት 'ከድንበር ማካለሉ በኋላ ቀስ ብሎ ይደርሳል' የሚሉት፤ ኤርትራ ውስጥ ህዝቡን እያስራቡ እርሳቸው ተንደላቅቀው የሚኖሩት ብሎም አስመራ ውስጥ የምስራቅ አፍሪካን አሸባሪዎችንና ፀረ-ሰላም ኃይሎችን አቅፈው የያዙት እኛ የምናውቃቸው እውነተኛው ኢሳያስ ናቸው። እናም ስለ ልማት የሚያወሩት ሰውዬ ህዝባቸውን ለማምታታት በገፁ-ባህሪነት ያቀረቧቸው መሆናቸውን ውድ አንባቢዎቼ እንደምትገነዘቡልኝ ተስፋ አደርጋለሁ። ምክንያቱም ይኸኛው ኢሳያስ በገሃዱ ዓለም ውስጥ የሌሉ የልብ-ወለድ ዓለም ሰው በመሆናቸው ነው።

ለማንኛውም ዕሁፊን ከመቋጨቴ በፊት 'አቶ ኢሳያስ በዚህ ወቅት ይህን ቃለ-ምልልስ ለምን መስጠት ፈለጉ?' የሚል ጥያቄን ማንሳት የሚያስፈልግ ይመስለኛል። ምክንያቱም የነገሩ እምብርት ይኸው በመሆኑ ነው። እርግጥም ሰውዬው የዘየዱ ይመስለኛል። በአሁኑ ወቅት የኤርትራ ህዝብ የሚላስ የሚቀመስ ነገርን "የለም" እየተባለ በችግር ውስጥ በመሆኑ የመጨረሻው የምሬት ደረጃ ላይ ደርሷል። ይህ ወንድም ህዝብ አቶ ኢሳያስና ከስያሜው ጋር የማይተዋወቀው 'ህግደፍ' (ህዝባዊ ግንባር ለፍትህና ለዴሞክራሲ) ጫንቃው ላይ በኃይል ከተንፈራጠጡበት ወዲህ፤ የኑሮ ደረጃው ልክ ከተራራ ላይ ቁልቁል እንደተለቀቀ በርሜል ዓይነት የኋሊት ሽምጥ ጋልቧል-የሚበላና የሚጠጣ ነገር እስኪጠፋ ድረስ።...እናም ህዝቡ እያጉረመረመ ነው። የሚፈልገው የማይጨበጥና የማይዳሰስ የወሬ ክምር ሳይሆን ተግባራዊ የልማት ውጤት ነው። ዛሬን በልቶ ማደር ነው። የሻዕቢያ ጉዳይ አንገሽግሾታል። ታዲያ ይህን የህዝቡን ብሶት የተገነዘበውና ገንፍሎ ሌላ ችግር ከመፈጠሩ በፊት ሰውዬው እንደ ማንኛውም አምባገነን የ'የለምና የአብቃቅተህ ተጠቀም' ቃለ-መጠይቅን እንደ መፍትሔ ለመውሰድ ተገድደዋል። ግና ኑሮ እንደ እሬት የመረረውና ዳቦ እንኳን ሳይቀር ከሻዕቢያ ሱቆች በወረፋ ተሰልፎ የሚገዛን ይህን ህዝብ "ነገ አሳድግሃለሁ" እያሉ በማሾፍ ብሶቱን ማዳፈን ይቻል ይሆን?...እኔ በበኩሌ አይመስለኝም። እርግጥ ህዝብን ለጥቂት ጊዜያት ብቻ ማታለል ይቻል ይሆናል፤ ሆኖም ምንም ሳይሰሩለት በተመሳሳይ ዜማ ያለ አንዳች ውጤት 22 ዓመት ሙሉ በተንጠለጠለ የተስፋ ዳቦ ሊሞኝ አይችልም-ማንኛውም ህዝብ እንደ ህዝብ አመዛዥና ፍትሐዊ ነውና። እናም የንቀት ዲስኩር የህዝቡ ምላሽ ምን ሊሆን እንደሚችል ጊዜና ሁኔታ አቅርበው የሚያሳዩን ይመስለኛል። አበቃሁ።

